

Ясауи

ШЫНДЫҚА АПАРАТЫН БІРДЕҢ - БІР ЖОЛ - ЫЛЫМ ЖОЛЫ

университеті

a.yassaui@mail.ru

УНИВЕРСИТЕТ СТУДЕНТТЕРІНІҢ УНІ

№09 (455), 16 мамыр 2018 жыл

«ЯСАУИ МҰРАЛАРЫ ЖӘНЕ
ТҮРКІСТАН» КӨРМЕСІ
АШЫЛДЫ

0 2

ТІЛ — ҰЛТ РУХАНИЯТЫ

0 3

«ҚОЛӨНЕР» НОМИНАЦИЯ
ЖЕҢІМПАЗЫ

0 2

ҰЛТ ТАРИХЫН БОЯУМЕН
СӨЙЛЕТКЕН ҚЫЛҚАЛАМ
ШЕБЕРІ

0 5

БРИФ-ХАБАР

БІЛІМІМЕН ДАРАЛАНДЫ

Сайыс жастардың білім көкжиегін танытты. Байқау нәтижесінде өзінің біліктілігімен, алғырылғысымен көзге түсken Әділет I дәрежелі дипломмен, «Тарраз мемлекеттік педагогикалық университеттіне 50 жыл» төсбелгісімен және 50, 000 теңге көлеміндегі сертификатпен мараппатталды.

» 0 2

ҚАЛАМГЕРЛЕР БАС ҚОСТЫ

Елбасының «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламалық мақаласының бір жылдығына орай қалалық әкімшіліктің үйымдастыруымен өткізілген бұл шарада қазақ журналистикасы мен әдебиетінде өзіндік орны бар қаламгер-журналистер: Байдула Қонысбек, Мархабат Байғұт, Құлбек Ергебек, Кенесбай Исмайлұлов, Сейдулла Садықов, Абай Балажан, Айғул Қаппарова, Үмітхан Алтаевалар келелі ойларын ортага салып, бүгінгі таңда ақпарат айданында жүрген жас журналистерге рухани жаңғыру бағдарламасын БАҚ-да жүзеге асырудың бағыт-бағдарын сілтеді.

» 0 2

РУХАНИ ЖАҢҒЫРУДАҒЫ ҰЛТТЫҚ САЛТ-САНАНЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ НЕГІЗІ

Күн санап өзгеріп жатқан дүбірлі дүниеде сана-сезіміміз бен дүниетаныммызыға әбден сіңіп қалған таптаурын қағидалардан арылмасақ, көш басындағы елдермен тереземізді тенец, ишк түйістіру мүмкін емес. Өзгеру үшін өзімізді мықтап қолға алып, заман ағымына икемделу арқылы жаңа дәуірдің жағымды жақтарын бойға сіңіруіміз керек.

» 0 3

ЖАС ФОТОГРАФТАРДЫҢ ШЫГАРМАШЫЛЫҚ САЙЫСЫ

Атальыш байқау студенттердін бойында азаматтық және отаншылдық сезімдерін одан әрі ояту, туган қаласы мен университеттің деген сүйіспеншілік, мақтанды сезімдерін фотоенер арқылы білдіруге мүмкіндік беру; Студенттердің эстетикалық талғамын қалыптастыру; Фотосурет саласында кәсіби және көркеменәр шығармашылығын дамыту және насиҳаттауға ықпал жасау мақсатын көзdedi.

» 0 8

МАҚСАТЫ ОРТАҚ КЕЛЕЛІ ЖИЫН

Жуырда №5 Сенат мәжілісі өтті. Маңызды жиынға сенат мүшелері, факультет декандары мен кафедра менгерушілері, бөлім басшылары қатысты.

Мәжіліс алдында университет ректоры У.Әбдібеков және ректор үекілі М.Куталмыш мерейтой

иелерін, жетістікке қол жеткізген оқытушы-профессорларды марапаттады. Университетіміздің

атын асқақтатып жүрген жарыстың жеңімпаздары мен республикалық пәндік олимпиада жүлдегерлерінде құттықтады.

Сенатта өзекті мәселелер қозғалды. Көсіподақ төрағасы А.Кенжалиев «Университет Көсіподақ үйымының қаржылық есебі туралы» есептерін ба-янадады. Сонымен қатар, Оку әдістемелік ісі жөніндегі проректор Н.Әжіханов бірқатар академиялық мәселелер туралы, «Стоматология факультеттің клиникасы ережесін бекіту туралы» айтты.

Университет оқытушы-профессорларының дайындаған оқулық, оқу құралы мен монографияларын баспаға ұсыну жайы; Докторанттар мен магистранттардың диссертациялық тақырыптарына өзгерістер мен толықтырулар енгізу және бекіту мәселесі де қаралды.

ЯУ-ақпарат

КОНФЕРЕНЦИЯ ТҮРКІСТАН ТАРИХЫНА АРНАЛДЫ

Конференцияға ғылым және инновациялық істер жөніндегі проректор Т.Раимбердиев модераторлық жасады.

Сондай-ақ Даму және қаржыландыру ісі-жөніндегі проректор М.Эрен құттықтау сез сейлеп, оқу ордамыздың «Тарих» кафедрасымен және Өзбекстанның Ташкент химиялық-технологиялық институты арасында түзілген меморандумды осы аталған институттың «Өзбекстан тарихы және саясаттану» кафедрасының менгерушісі Ш.Ульжаеваға табысталды. 2018 жыл Қазақстанда Өзбекстан жылы деп жариялануына орай, мәдени байланыстарды дамытудың көпірі іспеттес бұл меморандумың маңызы зор.

Пленарлық мәжілісте Өзбекстанның Ташкент химиялық-технологиялық институты «Өзбекстан тарихы және саясаттану» кафедрасының менгерушісі, профессор Ш.Ульжаева «Азербайжанско национально-демократическое движение и ее платформа», Л.Гумилев атындағы Еуразия үлттық университетінің профессоры Ж.Артықбаев «Түркістан – түркі халықтарының алтын бесігі», «Тарих» кафедрасының профессоры М.Қожа «Түркістанда Қожа Ахмет Ясауи кесенесінде жерленген қазақ элитасы», И.Арабаев атындағы Қыргыз Мемлекеттік университеттінің оқытушы-профессорлары Р.Әлебесова, А.Әлебесова «Махмуд Кашгари-Барсканинин тегерек картасының қыргыз тилине толук которулушу жөнүндө», «Дінтану» кафедрасының доцент З.Жандарбеков «Түркінің ата жақында?», Қыргызстан Нарын облы-

Гуманитарлық ғылымдар факультеті «Тарих» кафедрасының үйымдастыруымен Елбасы Н.Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты бағдарламалық мақаласы аясында «Түркі әлемі: Тарихы терең Түркістан» атты халықаралық ғылыми-тәжірибелік конференция өтті.

сы Кочкор ауданы Ш.Рысмендиев атындағы орта мектеп оқытушысы Б.Бообекуул «Орто түрк адабиятын ири өкүлү күл Кожа Ахмет Яссави жана анын қыргыз заманашылдықтың акындарына тиізілген таасирі», Б.Ельцин атындағы Қыргыз Республикалық университеттің 2-курс студенті Б.Касымов «Эпос Манас – как источник изучения социо-культурного и философско-эстетического восприятия кыргызского народа» тақырыбында баяндама жасады.

Түркі дүниесін ғалымдары мен жас буын өкілдерінің түркі тарихының өзекті мәселелерін

талқылауда орта ғылыми жоба жасау, зерттеудің жаңа бағыттарын анықтау, жаңа мәселелердің орта тарихының құндылықтарында тәрбиелеуді мақсат еткен конференция жоғары деңгейде өтті. Конференция жұмысы «Түркі халықтарының тарихы» «Түркі әркениеті; кеше және бүгін» атты секциялар бойынша үйымдастырылды. Конференция сонында барлық қатысушыларға сертификат табысталды.

Ақпарат орталығы

АҚПАРАТ / ХАБАР

БІЛІМІМЕН ДАРАЛАНДЫ

Журналистика мамандығының 3-курс студенті Әділет Әбсаттар Тараз мемлекеттік педагогикалық университетінде өткен республиканың «Super Smart Student» сайысында 1 орынды иемденді.

Атальмыш білім додасы Қазақстан Республикасы Білім және ғылым министрлігі

үйімдастыруымен «Астанаң 20 жылдығына» орай ЖОО-дар арасында өткен болатын. Сайыс 4 кезеңнен тұрды. Қатысушылар өзін таныстырып, түрлі бағытта қойылған сұрақтарға жауап берді.

Сайысжастардың білім көлжегін танытты. Байқау нәтижесінде өзінің біліктілігімен, алғырылғымен көзге түскен Әділет 1 дәрежелі дипломмен, «Taраз мемлекеттік педагогикалық университеттіне 50 жыл» төсбелгісімен және 50 000 тенге көлеміндегі сертификатпен марапатталды. «Осындай сайыстардың өткенине ете қуаныштымын. Жалпы, бұл байқау маган көп нәрсөн үрретті. «Super Smart Student – 2018» сайысы – еліміздің болашақ мамандарының көлешек көшбасшыларын іріткейді. Алған әсерімді сөзбен жеткізу мүмкін емес» – дейді Әділет Әбсаттар. «Білекті бірді жығады, білімді мынды жығады» – деген тәміл сөз бекер айтылмаса керек. Әділетке бұдан да биік жетістіктерге жетіп, білімінді шындаған бер демекпіз.

Айнур ИБРАШЕВА,
3-курс студенті

ТҮЛЕКТЕР КЕЗДЕСТИ

Жылдағы қалыптастар әдестүр бойынша «Университет күні» мен 1998 жылы бітірген түлектерінің басқосу кеші өткізілді. «Тәрбие және мәдени істер департаменті» мен «Продюсерлік орталықтың» үйімдастыруымен өткен кездесуге еліміздің түкпір-түкпірінде қызмет атқарып жүрген түлектер қатысты.

1994 жылы білім ошағына қадам басқан білімгерлердің бітіргеніне биыл – 20 жыл. Университетте білім алған кешегі түлектер-бүгінгі мамандар. Қазіргі таңда әртүрлі салада еліміздің елеулі азамат пен азатшалары мемлекеттік қызметтер мен ірі кәсіпорындарда қызмет етуде. Барлығы да айтулы жетістіктерге жетіп, еліміздің өркендеуіне өз улестерін қосып келеді.

Кездесуде университет проекторлары Б.Мұхамеджанов пен М.Эрен түлектерге құттықтау сезін айттып, «Ахмет Ясауи университетінің 25 жылдығы» төсбелгісімен марапаттады. Түлектер атынан сез алған Туркістан гуманитарлық-техникалық коледж директоры Айдос Аппазов үстаздарға жылы лебізін білдірді.

Шара универсitet

енерпаздарының дайындаған концерттік бағдарламасына үласы. «Бисүлтан» би ансамблі «Достық» би композициясын, үлттық билерді орындағы. Қазақ және түрік тілдерінде ән шырқалып, елімізге танылған КТК «Байдың балалары» командасының мүшесі Ұлан Мықтыбек жайдары әзілін көрермендер назарына ұсынды. Сонымен қатар университетіміздің журналистика мамандығының түлегі әнші Ляззат Байырбекова ән шырқады.

Кеш соңында түлектер университеттің оку гимараттары мен студенттің қалашықты аралап, естелікке суретке түсті. Сапалы білім нәрін сепкен оку ордасына келіп, үстаздармен кездесті.

ЯУ-ақпарат

САҒАДИЕВ ЖАТАҚХАНАЛАР МЕРЗІМІНЕҢ БҰРЫН САЛЫНАТЫНЫН МӘЛІМДЕДІ

Студенттік жатақханалар құрылдысы мерзімінен бұрын пайдалануға беріледі. Бұл туралы Орталық коммуникациялар қызыметтіңде баспасөз меслихатында ҚР Білім және ғылым министрі Ерлан Сағадиев мәлім етті, деп хабарлайды ҚазАқпарат. «Бұнда 65 мың орынға арналған жермен қамтамасыз етілген ЖОО-лар тарапынан етініштер келіп түсті. Бағдарлама бойынша ЖОО-лар мен колледждері бар әр қалада жатақханалар құрылышын мерзімінен бұрын орындаімыз. Бізге көптеген ұсыныстар келіп түсті. Осы орайда құрылыш жоспарын өзірлеп қойдық, сондай-ақ қаржыландыру жоспарын пысықтап жатырмыз», - деді министр. Оның сезіне қарағанда, бұл бағытта кейір заннамалық өзгерістерді қабылдау қарастырылып отыр. Естеріңізге сала кетейік, наурыз айында ҚР Президенті Бес әлеуметтік бастама аясында 75 мың орынға арналған жатақхана құрылышын жүзеге асыруды тапсырған болатын. 2022 жылға дейін еліміз бойынша қажетті жатақханаларды салу көзделген.

inform.kz

«ЯСАУИ МҰРАЛАРЫ ЖӘНЕ ТҮРКІСТАН» КӨРМЕСІ АШЫЛДЫ

Түркия Республикасының Бурса қаласында «Әзірет Сұлтан» мемлекеттік тарихи-мәдени қорық-музейінің «Ясауи мұралары және Түркістан» көрмесі ашылды.

Шараға Бурса қаласының губернаторы Мұстафа Дундар, қала басшылығы мен қызметкерлері, зиялы қауым екілдері мен тарихшы ғалымдар, бұқаралық ақпарат құралдары қатысты. Қөрмениң лентасын Бурса қаласының губернаторы Мұстафа Дундар мен «Әзірет Сұлтан» мемлекеттік тарихи-мәдени қорық-музейінің директоры Нұрболат Ахметжанов салтанатты түрде қылп, жыныға қатысушыларды тарихи құнмен құттықтады. Альяста жүрге де рухана тағым етіп, қасиетіне бас итен түркиялық бауырлар Туркістаннан қиел топырағынан келген әрбір құнды дүниеге зор ықылас, ерекше ілтипатпен назар салып, қуаныштарын да жеткізді. Қөрмеге Қожа Ахмет Ясаудің және Құл Азимнің хикметтері, шамамен 1845 жылдарды жазылған, 326 беттен тұратын Қожа Ахмет Ясаудің «Диуаны Хикмет» кітабының түпнұсқасы, С.Бақырганидың «Диуан» жазбасы, Ясауи хикметтеріне ұқсас парсы тілінде жазылған Әулие Биделдің «Диуаны Бидел» хикметтері, шамамен XYIII ғ. аяғында түркі тілінде жазылған «Диуаны Хикметтөн» кейінгі Ясауиге қатысты құндықітап – Бустан уль-Мухибин қолжазбасы мен көптеген құндықітап.

жәдігерлер жеткізілген. Сондай-ақ Қожа Ахмет Ясауи және Түркістан жайындағы суреттермен қатар Оңтүстік Қазақстан облысының тарихи, киелі орындарын бейнелейтін 100-ден аса туындылар қойылған. TURKSOY Халықаралық Ұйымының үйімдастыруымен «Кастамону-Түркі әлемінің мәдени астанасы» жылы және «Әзірет Сұлтан» мемлекеттік тарихи-мәдени қорық-музейінің 40 жыл толуына орай үйімдастырылған қөрмениң мақсаты – Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» мақаласындағы: «Жаһандагы заманау қазақстандық мәдениет» жобасын іске асыру, түркітілдес елдердің бас итеген Қожа Ахмет Ясауи мұралары мен тарихын таныттын құнды жәдігерлерін айшылық алыс жерлердегі жүртқа насиҳаттау, қиел, рухани жерлерді дәріптеу, шетел халқына елімізді, мәдениетімізді таныту болып табылады. Бұған дейін Түркія Республикасының Кастамону, Анкара қалаларында ашылған қөрмениң мындаған халық тамашалап, қиелі өнір келбеті мен жәдігерлеріне қызығушылық танытса, Бурса қаласындағы жәдігерлер де 15 мамырға дейін тұлғалар тарихынан сыр шертпек.

«Әзірет Сұлтан» қорық-музейінің баспасөз қызметі

ҚАЛАМГЕРЛЕР БАС ҚОСТЫ

Түркістанда қазақ журналистикасындағардерлері мен бүгінгі буының бас қосып, үлттық сананы жаңғыртудағы ақпарат құралдарының рөлі туралы кеңінен талқыланған конференция өткізді.

Елбасының «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламалық мақаласында 1 бир жылдығына орай қалалық әкімшілікten үйімдастыруымен өткізілген бұл шарада қазақ журналистикасы мен әдебиетінде өзіндік орны бар қаламгер-журналистер: Байдула Қонысбек, Мархабат Байгүт, Құлбек Ергебек, Кеңесбай Исмайлолов, Сейдулла Садықов, Абай Балажан, Айгүл Қаппарова, Үмітхан Алтаевалар келелі ойларын ортаға салып, бүгінгі таңда ақпарат айдындаған жаңғыртудағы ұсынған бағыттары толықтай жүзеге асқан болар еді деген ой түйді.

«ҚОЛӨНЕР» НОМИНАЦИЯ ЖЕҢІМПАЗЫ

Оқу ордамыздың өнер факультеті «Бейнелеу өнері және салын» кафедрасының оқытушысы Альмира Накбаева жүлдеп орынды иеленді.

Ол Талдықорған қаласы I.Жансүгіров атындағы Жетісіз мемлекеттік университеттінде өткен «Үлттық рухани құндылықтарды дамыту мақсатындағы инновациялық технологиялар» атты Республикалық ғылыми тәжірибелі симпозиумда 81 қатысушының арасынан «Қолөнер»

номинациясы бойынша бас жүлде иегері атанды.

Сонымен қатар Қарағанды қаласында ЖОО арасында өткен «Үздік Дизайнерлер» конкурсына қатысып, «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» бағдарламасы аясында киіз үйден жасалған «Үздік Этно-Эко өнім» номинациясының жеңімпазы атанды.

Альмира Боранханқызын жемісті жеңістерімен құттықтайдымыз!

Ақпарат орталығы

БОЛАШАҚҚА БАҒДАР

РУХАНИ ЖАҢҒЫРУ – ҰЛТТЫҚ САЛТ-САНАНЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУДЫҢ НЕГІЗІ

Елбасы өз еңбегінде рухани жаңғыруымызға аса қажет алты басымдылықты нақтылаш берді. Оларға келетін болсақ: бәсекелік қабілет, прагматизм, ұлттық бірегейлікте сақтау, білімнің салтанат құруы, Қазақстанның революциялық емес, эволюциялық дамуы және санаңың ашықтығы. Алайда, Елбасымыз айтқандай, жаңа түрпартты жаңғырудың ең басты шарты – сол ұлттық кодынды сақтай білуге тіреледі. Ұлттық кодымызды сақтау кешелі-бүгін туындаған мәселе емес. Бұл Елбасының ата-бабадан қалған миравы жолды жалғап, сын сағатында ұлттына қайта ұсынып отырған киелі дүние деуге болады. Сондықтан да болашақ мамандарды дайындауда ұлттық сана-сезіміне басты назар аударуымыз қажет.

Сана түсінігі пәлсапа саласында негізінен адам болмысы түрғысынан, яғни қоғамдық үдірістердің көрінісі, құбылыс және адамзаттық тарих пен мәдениетті жағластыруды қамтамасыз етуші әдіс ретінде қарастырылады. Сана қоғамдық және жеке «өлшем» бірлігінен көрінеді. Шын мәнінде, сана арқылы қоғамдағы байла-

нысты жеке адам өзінде бекітеді. Сана — бейнеге сүйене қоғаммен қарым-қатынасқа түсе алатын адам қабілеттілігі, адамның заттармен байланыс іс-әрекеті, табиғи және мәдени қатынасы, қашықтағы, жақындағы адамдар өзара қатынасы мен қызыметі, яғни осы образдарды өзінің мінез-құлық бағытында әдіс-тәсілі ретінде пайдалану. Сана түсінігі бұл психика түсінігі; психика тірі жаңың қоршаган ортамен тікелей байланыс тәсілі (сондай-ақ жеке адам) деп үздіндіріледі, демек олардың өмірлік үрдістерінде әсерлендірушісі және көрінісі ретінде, психикалық қабілеттілік жиынтық, табиғи және

ғарыштық ырғақтар байланыста-рында адамның қоғамдық және мәдени іс-әрекеттерінде өз-өзіне бағыт-бағдар жасай алуы мен басқара алатын қабілеттілікпен қамтамасыз етуі. Сонымен бірге, сана мен іс-әрекеттің бірлігі – санаңың генетикалық және функционалдық байланыс бірлігін құрайды. Бұл ұстаным ғылыми психологияның философиялық және методологиялық іргетасын қалайды.

Психология ғылыминың негізінде принциптерінің бірі – сана іс-әрекеттің іс-әрекет саналы болуға тиісті деңгенді ұстанады. Яғни, әрбір маманың сана-

сы мен іс-әрекет бірлігі әрдайым теориялық біліммен тәжірибелі шығармашылықтың өзара байланысында қалыптасады. Сананың ашықтығы зерденің үш ерекшелігін білдіреді: әлемде және өз елінің айналасында не болып жатқанын түсінуге мүмкіндік береді, жаңа технологияның ағыны алып келетін өзгерістердің бәріне дайын болуды қажет етеді, өзгелердің тәжірибесін алып ең озық жетістіктерін бойға сіңіру мүмкіндігін көрсетеді.

Қазіргі таңда күллі жер жүзі біздің көз алдымында өзгеруде. Әлемде бағыты әлі үшінші, жаңа тарихи кезең басталды. Күн санап өзгеріп жатқан дүбірлі дүниеде сана-сезіміз бен дүниетанымызыға әбден сіңіп қалған таптаурын қағидалардан арылмасақ, көш басындағы елдермен тереземізді тенеп, ишк түйістіру мүмкін емес. Өзгеру үшін өзімізді мықтап қолға алып, заман ағымына икемделу арқылы жаңа дәүірдің жағымды жақтарын бойға сіңіруіміз керек.

Тоқсан ауыз сөздің тобықтай түйініне келетін болсақ, болашақ мамандардың сана мен іс-әрекет бірлігі заман талабына сай теориялық және тәжірибелі шығармашылық қабілеттерін нақтылағанда ғана мамандардың рухани жаңғырудың ұлттық салт-санаңын қалыптастырудың негізі болатынына сенім білдіреміз.

Ж.САДУОВА,
Педагогикалық ғылымдар
кафедрасының доценті

ТІЛ – ҰЛТ РУХАНИЯТЫ

Ұлт болудың негізгі шарттарының бірі өркениеттің дамуы және ұрпақтардың өз жалғасын табуы болып саналады. Ұлттық мәдениетіміздің даму негіздері болып табылатын өнер, тарих, салт-дәстүрлеріміз ұлттымыздың қайнар көзі болып табылады.

Ұлттық құндылықтың сарқылмас қазынасы, терең байлығы ол біздің – тіліміз. Тарихымыз да тіл арқылы жағасын табуда. Тіл ұлттымыздың рухани дінгегі. Сондықтан тілдің сақталуының маңыздылығы ете зор. Тарих пен тіл бір-бірімен тығыз байланысты үғымдар.

Қазақ халқының ұлт ретінде қалыптасып, іргелі ел ретінде даму процесінде де тілдің атқаратын маңызы зор. Елбасымыз Н.Назарбаевтың 2017 жылы 12 сәуірде «Болашаққа бағдар: рухани жаңғыру» атты мақаласында «Біріншіден қазақ тілін біртіндеп латын әліпбіне көширу жұмыстарын бастауымыз керек», – деп айтқан болатын. Сонымен қатар «Біз 2025 жылдан бастап, әліпбімізді латын әліпбіне көшируге кірісуіміз керек. Бұл – ұлт болып шешуге тиіс принципті мәселе. Бір кезде тарих беттерінде біз мұндай қадам жасағанбыз. Балаларымыздың болашағы үшін осындашын шешім қабылдауға тиіспіз және бұл әлеммен бірлесе түсімізге, балаларымыздың ағылшын тілі мен интернет тілін жетік менгеруіне, ең бастысы – қазақ тілін жаңғыртуға жағдай тұғызыды» – деп латын әліпбіне көшиудің қажеттілігін

атап өтті. Мәңгі елдің негізгі ұстанымдары, «Бір тіл, Бір дін, Бір мораль, Бір мемлекет» Тіл-қастерлі де қасиетті ұғым. Ол әрбір адамға анасындағы қымбат. Өмірдің алмастай қырын, абзап сырын түсіне білуіне басты себепкер – ана тілі. Тілсіз халқытың, елдің өмір сүруі мүмкін емес. Әлем танитын ел болу үшін тіліміздің мәртебесін биіктеттіміз қажет. Атабабаларымыздың тарихы мен шекіресі түрлі әдеби мұралары, бүгінгі ұрпаққа өзіміздің ана тіліміз арқылы жетіп отыр. Тіл тарихы, халық тарихына үқсас әрі бірегей ұғым.

Рухани жаңғырудың латын әліпбіне көшүдің маңыздылығы қазақ тілінің қолданыс аумағын көнектіде және ғылым мен білім саласында маңыздылығы арта түседі. Табысты болудың ең іргелі, басты факторы білім екенін әркім терең түсіні керек. Жақтарымыз басымдық беретін межелердің қатарында білім әрдайым бірнеше орында түрүү шарт. Себебі, құндылықтар жүйесінде білімді бәрінен биік қоятын ұлт қана ұлан-ғайыр табыска жетеді деген үміттеміз.

Қазіргі ұрпақ тарихымызды зерделеп, зерттеп өзінен кейінгі ұрпаққа мұра етіп қалдыруға тиіс. Ұлттың мәдени құндылықтары өнер, әдебиет, тарих екендігі баршамызға мәлім. Бұл құнды мұраларымыз халқының әдеби, мәдени қоры, ұлттық миразы екендігі барлығының белгілі. Осы мұраларымыз арқылы өркениетті ел, талапты ұрпақ осындашын қазыналарымызды көлешекте де жоғары биіктіктерге шығарады деген сенімдеміз.

Э. ӘДІЛБЕКОВА,
Түркология ғылыми-зерттеу
институтының аға ғылыми қызыметкері,
доцент

Еркебұлан ӘКСІҚБАЕВ, Тіркеуши оғисінің басшысы:

БАСШЫНЫҢ МІНДЕТІ – ЖАУАПКЕРШІЛІК ЖӘНЕ ТІЛ ТАБЫСА БІЛУ

Болашағынан үміт күттіретін жас маман Еркебұлан жас та болса, Тіркеуши оғисінің басшысы болып қызымет етеді. 2018 жылдың қантар айында осы лауазымға тағайындалды. Кейіпкеріміз осы үақытқа дейін өқытушы және кәсіби бағдар бөлімінің маманы болып қызымет етті. Университетте жұмыс өтілі 5 жылға таяп қалыпты. Еркебұланмен кездесудің сәті түсіп, сұхбаттасқан едік.

– Еркебұлан жаңа жұмыс орның құтты болсын! Алдымен Түркістанға қалай келдің және бұл лауазымға қалай көтерілдің содан бастасақ...

– Киеle мекенге келуіме негізгі себеп, №93 ауылдағы мектепте 10-11-сыныптың жоқ болуна орай, Түркістандағы Саттар Ерубаев мектеп-интернатында білім алдым. Жоғары оқу орнына түсуге құжат тапсырыған сәтте, осы қаланы таңдадым. Аллаға шүкір, осы университетте білім алу мүмкіндігіне ие болдым. Бүгінде атамыш оқу орданың бірнеше саласында қызымет еттім. Сол атқарған жұмыстарымды адал әрі аса жоғары жауапкершілікпен істеуге тырысып бақтым. Соның нәтижесінде, осындашын қызыметкерлерден деген үміттеміз.

– Бірнеше салада қызымет еттім деген қалдың. Сол саладағы басшылардан алған тәлім-тәрбиен қандай? Мүмкін, болашақта басшы болсам, «мен былай істер едім немесе осы тәсілді жүзеге асырап» едім деген ой болды ма?

– Иә, бірнеше салада қызымет еткенім рас. Бірақ әр жердің басшысы әрқалай. Кез келген адамның жақсы қасиеті мен тұстары бар емес пе? Енді өзім жас маман болғандықтан, улken кіслердің және жоғары қызыметкерлерден деген үміттеміз.

– Еркебұлан жаңа жұмыс орның құтты болсын! Алдымен Түркістанға қалай келдің және бұл лауазымға қалай көтерілдің содан бастасақ...

(Басы. Соны 8-бетте)

ӨНЕР ӘЛЕМІ

СУРЕТШІ ЗҮЛҚАРНАЙ ҚОЖАМҚҰЛОВ ШЫҒАРМАШЫЛЫҒЫ

Бұғаңті күнде бейнелеу өнерінің жеке дара саласына айналған кескіндеме ерте замандарда жаңа технология ретінде ашылып, жаңалық іспетті болған. Ол келесі технология пайда болған соң барып дәстүрлі технологияға айналған. Қазіргі кезде бейнелеу өнерінің түрлі салалары дамып жаңа технологиялар пайда болуда. Суретші Зүлқарнай Қожамқұлов шығармашылдығы осындағы бейнелеу өнерінің жаңадан өмірге келген технологиясының даралығы қайталанбастығы мен жаңашылдығын сипаттайды.

Зүлқарнай Қожамқұлов – Қазақстанға белгілі Оңтүстік өніріндегі суретші-кескіндемеші. Ол кескіндемеші ретінде өнерсүйер қауым, Орта Азия мен Қазақстандағы әріптестері арасында кеңінен белгілі. Бірақ шығармашылдық кеңістігі кескіндеме өнері болғанымен бұғаңті күні кеңістікті – көлемді мүсін өнері шеберлігі саласындағы жаңашылдық қызметін көпшілік біле бермейді. Суретшінің соңғы кездегі шығармашылдық бағыты – бейнелеу өнері технологиясындағы жаңа көлемдік-кеңістіктік мүсіндік бағыт ашуға деген бетбұрысымен айқындалады.

Бұғаңті күнгі оның шығармашылдық бағыты көлемді кеңістіктік-монументтік өнер туындысын жасау тұрғысында жағасуда. Суретші қазіргі кезде көркемдік даралық жаңашылдық-кreativtik бағыттары ізденіс үстінде. Қазіргі шығармашылдық ізденіс жұмыстарының сипаты мен суреткердің шығармашылдық келбетін – қарапайым металдар мен автобөлшектер жынтығын құрастыру арқылы жасалған, садақ тартқан аттылы адам туындысынан көруге болады. Бұл туынды суретшінің соңғы кездегі ізденіс нәтижесі. Шығарма көрмерменді ой толғанысына жетелейді. Туынды суретшінің – шығармашылдық төлкүжаты десе де болғандай. Даралығын айқындастырын қолтаңбасы.

Қазіргі заманғы өнердегі шығармашылдық ізденістер бағыты – өмір шындығы арқылы көркем образ жасау үдерісінде құбылыстарды креативтік ой арқылы шешуғе бағытталуымен ерекшеленеді.

Өнер сферасындағы мәселелерді шешуде шығармашылдық іс-әрекет нәтижесінен жоғары шеберлік биғінен көрсетуден гері, биік шығармашылдық идея мазмұнын ашуға баса назар аударылуымен ерекшеленеді.

Суретші-мүсінші Зүлқарнай Қожамқұловтың соңғы ізденіс жұмысын өнертанымдық тұрғыда талдау нәтижесі аталаған бағытты айқын аңғарта түседі. Осыған шығарманың сонылығын, тақырыптың заманауи еткілігін, жаңашылдық бағытын, ерекше композициялық құрылымын қосатын болсақ, атап отырған жаңа технология суретші қызметінің жаңа бір бағытта өріс алғаны танылады. Жаңа бейнелеу технологиясы ретінде танып білудің көкейкестілігі – құрделі өнертанымдық заманауи мәселе ретінде мәні одан да арта түседі.

Зүлқарнайдың бұл атап отырған шығармашылдық жобаны қамтитын туындысы – абстрактілік-пәндік шығармашылдық бейнелеуге бағытталған. Шығарма дизайнерлік креативтік шешімде орындалған жұмыс үдерісін аңғартады. Суретші-мүсінші Зүлқарнайдың туындысы

бағытты елестетеді. Автомобильдер детальдарынан құрастырып жасалған, көлемді өлшемдермен алынған, садақ тартқан, аттылы жауынгер мүсінің көрмермене деген эмоциялық әсері мол. Оған қараған адамды ойға тартады. Туындыдағы ат пен жауынгер тұлғасы тұтастай бірлікте берілген. Әдепкіде бір қарағанда пішін қурау сипатын қабылдау қындау болып көрінеді. Көз үріне келе, ұзақтан қарағанда ұқыптаған жиналған қоймадағы автомобильдердің бөлшектері, қарапайым темір-терсектер болып елестейді. Жақыннан қарағанда бір жерге бір-біріне қиуластыра жинап қойған машина детальдары болып та қабылданады. Арқан бойы қашықтықтан қарағанда – ат үстінде садақ тартып отырған адам мүсіні селуэттік көрініспен айқындала түседі. Аттың басы, жалқырығы, садақ, жауынгер бейнесі көркемдік тартымды көрініске айналған. Автомобиль бөлшектерін өзара тиімді құрастыру, бірін-біріне біріктіріп үйлестіріп қою арқылы шығарылған. Қатар орналасқан бөлшектер пішіні, сызықтар бағыты бірін-бірі қайтала маиды, молынан даралық сипатқа ие болады. Әртүрлі бөлшектердің беттерінің тегістігі мен кедір-бұдырлығы жинақтай келгенде, тұтастай қабылданады. Көрген көзді жаһықтырмайды, тартымды ете түседі. Олар әртүрлі пішіндердің алға қарай жылжыған динамикалық бағыт ұстанған, ұмтылыстар мен ритм қатарын түзейді. Жарық сөүлелері бөлшектердің жазықтық беттеріне түскендегі көріністері – жарық пен көленекенің ерекше ритімі мен динамикасын суретші ұтымды шешкен.

Өнер нысанын көргенде Қабанбай, Бөгенбай, Қарасай сыйнды еліміздің даңқты батырларын көз алдымызға елестейді. Туынды батырлардың жынтық образы іспетті қабылданады. Көлемді етіп жасалған темір тұлпар мінген жауынгер бейнесін көріп, қазақстандық бейнелеу өнері шеберінің жаңа бір бейнелеу технологиясын өмірге әкелгеннің күе боламыз. Өнердегі бір креативтік шығармашылдықтың

нәтижесін көріп, жаңашылдық сипаттын мойындауға тұра келеді.

Шығарма – монументтік мүсін өнеріне жақын. Материалы-металл әрекеті бөлшектерден композиция құрастыру. Идеясы бабалардың рухын, батырлық дәстүрін болашаққа жеткізу. Көлемінің ерекшелігі – мүсінің өлшемін аттың табиги өлшемінен артықтау етіп алынуы. Автобөлшектердің орналасуы үлкен динамикалық ұмтылыстары бар

бағыттардың тасқанын елестетеді. Бұл бөлшектер бағыттарынан жынтығы – сурет салу үдерісінде пішінді қалыптастыруға мүмкіндік беретін, штрих сызықтарын еске түсіреді. Шығарма идеясы – адам мен жануардың бірлігі. Адам мен аттың нақты да тұтас көрінісі.

Әлемдік әркениетке жылқының қолға үйрету үдерісінің келуін – археологтар дәлелдеуде. Бұл технологияның өмірге келуі адамзаттың дамуына әсері мол болған. Өмірге атқамін мәдениетін, үзенгінін, жүгендін, ертоқымның келуі. Шапан пішінді киімнің ат үстінде отыруға, атқамінумент түсуге лайықты шалбар пішінін үқсаса үдерісі. Шалбардың шығуы. Оның аттылы адамға қолайлы киім болып қалыптасуы. Томирис ханымның жауынгерлік бейнесі елес беруі. Адамның аттың мінуге үйретудің әркениет дамуының жаңа бір жолы ретінде ашулы. Осы айттылғандар картинаны көргендегі креативтік ой тасқындарын елестетеді.

Идеяның екінші жағы осы креативтік ойдың метал арқылы берілуі – бұл бейнелеудегі жаңа технология. Ерте ғасырда қазақтың елі мен жерін қорғаған ат пен адам. Бұл мүсін – ат пен адамға қорсетілген құрмет. Қазақ тарихындағы Томеристі еске түсіретін белгі. Адам мен жануардың әркениетке әкелген өлшемдері. Алдағы ғасырлар талқысына төтеп беретін материалмен жасалған ескерткіш. Бұл ескерткіш заманауи жаңа бейнелеу технологиясы. Суреткердің дәстүрлі материалдарды қолдану шенберінен шығып, жоғары деңгейге көтерілген жаңашылдық іздеу қарекетінің нәтижесі. Шебердің жаңа бейнелеу жолын іздеу көрінісі. Бұл – жаңа бір бейнелеу технологиясының өмірге келуі. Адамзат өнерінің қазақ, бояу, кенеп, тас, сияқты материалдар шенберінде тұрақтап қалмай инновациялық заманауи бейнелеу технологиясын іздел табуы. Бейнелеу технологиясындағы инновация. Жиырма бірнеше ғасырдағы суретшілердің жаңашылдық шығармашылдық креативтілік

ізденістегі жеткен биіктігі.

Автобөлшектердің жынтығын жинау, үйлестіру, құрастыру тұтас көріністерін біріктіру арқылы форма шығару әрекеті. Заманауи сұраныс пен жаңашылдықты көрге деген қажеттілікten туындаған сәтті шығармаға өнер адамдарының көзқарастары оң. Кеңпейіл тілекtes пікірлер молшылық. Шығармаға деген таңданыстар да бар. Бұл туралы белгілі өнертанушылар Байтұрсын Өмірбеков, Элмира Ахметова, Камила Либагалы пікірлер айтқан. Оң баға берген Артықшылығы суретшінің ізденімпаздығы деп көрсеткен. Жұмыстың табиғатынан жаңашылдықты аңғарған.

Зүлқарнай суретшінің тағы бір қыры оның портреттік туындыларынан аңғарылады. Ол суреттердің өлшемдерінің молдыры мен жазықтығы көлемділігі. Шығармаларындағы екінші бір бағыт – дара тұлғалардың кескіндемелік-сәндік бейнелік әдісімен салынған портреттері. Зүлқарнай суретшінің портреттердің өзіндік ерекшеліктері мол. Біріншіден – олардың бәрінің көлемді болып келуі. Екіншіден – кескіндемелік картиналарын жазу барысында суретшінің кескіндемелік-сәндік бейнелеу бағытын ұстануы. Форма мен түстің безендірушілік үқпалына айқын басымдық беруі. Үшіншіден – портреттік образдың үқастықтың реалистік бейнелеу әдістерімен шығарылуы; Төртіншіден – шығармалардағы түстік шешімдердің кейіпкер образын ашудағы белсенділік көрсетуі; Бесіншіден – портреттер идеясын ашудағы композиция мен колориттің тұтастығымен сипатталуы.

Қорыта айтқанда, Зүлқарнай шығармашылдықты өнертанымдық талдау нәтижелері шебердің шығармаларындағы басты көркемдік ерекшелік – идея деп анықтауға мүмкіндік береді.

Суретші Зүлқарнайдың қазіргі заманауи кеңістіктік-көлемді формалы шығармашылдықтың ерекшелігі: біріншіден, абстракциялық кеңістіктік-символдық образдар жасау арқылы адамзаттың прогресс пен адами рухани қасиеттер туралы ой айту болса, екіншіден, сәндік-кескіндемелік жазу стилінде замандастар образын жасауға басымдық берілуі болып айқындалады. Бұл Қазақстан бейнелеу өнеріне қосылған соны улес, жаңа бағыт болып табылады. Бұл құбылыс егемен еліміздің бейнелеу өнерінің әлемдік мәдениет даму үдерісі мен қатар тоқтаусыз дамып келе жатқандығын дәлелдейді. Рухы мықты өнер туындысы өміршеш келеді, рухы мықты ел ескелен, ересі кен болады.

Қуандық ЕРАЛИН,
Педагогика ғылымдарының докторы,
профессор, ҚР Мәдениет қайраткері

СУРЕТТЕР СЫР ШЕРТЕДІ

ҰЛТ ТАРИХЫН БОЯУМЕН СӨЙЛЕТКЕН ҚЫЛҚАЛАМ ШЕБЕРІ

Жертөледегі шағынған бөлме. Терезесі жоқ. Іші бояудың ісі аңқып түр. Бұл небір туындыларды дүниеге келтірген, оқу орнымыздың көркін кіргізіп тұрған картиналардың авторы, қылқалам шебері Омар Бабажановтың шеберханасы. Осында кіріп келгенімізде суретші «Марко Поло қазак жерінде» деген кезекті картинасының эскизін дайындал отыр екен. Талантты адамдар негізі сөзге шорқақ келеді ау, шамасы. Майдан қыл суыргандай етіп әрекеңдегендегенде аузыынан сез суырып алған сұхбатымызды назарларыңыза ұсынамыз.

– Суретшілік өнерге қалай келдіңіз?

– Мектеп қабырғасында жүрген кезінмен суретті жақсы салатын едім. Мектепте қабырға газеттерін шығарып, сайыстарға қатысып жуулделі орындарды женіп алап жүрдім. Қаламызды С.Ерубаев атындағы мектеп-интернатта оқып, 8-ші сыныпты бітірген соң Шымкент қаласындағы Ә.Қастеев атындағы көркемсүрет училищесінің «Суретші - көре кемдеуші» мамандығы бойынша білім алды. Училищеде оқып жүрген кезінде студенттер арасындағы сайыстарда мениң еңбектерім жуулделі орындардан көрінетін. Оны бітірген соң, университетіміздің «Өнер» факультетінің «Сәндік өнер»

келе жатқаныма биыл 25 жыл толады екен. Оқытушы болып біраз жылдар қызмет істедім. Қазір тек университеттің тапсырысы бойынша суреттер саламын, көріністерге макеттер дайындал, саңналардың безендірулерімен айналысамын. Түркістанда суретшілердің ортасы аз. Бітірген шекірттеріміз жан-жақта жұмыс жасауда. Жеңіс Молдабеков деген шекіртім Астана қаласында жеке көрмесін қойды. Қазір Павлодар қаласында музейдің директоры болып қызмет етеді. Қалада шеберлер мектебінде, мектептерде, өзімізде де оқытушы болып қызмет істеп жүрген шекірттерім бар.

– Еліміздің бейнелеу өнері қай бағытта дамыған?

– Елімізде бейнелеу өнерінің

дентке міндетті түрде академиялық түркідан бейнелетіп үйреткен дұрыс. Мысалы, құмбыраның суретін салғанда пропорцияны сақтай отырып, дәл бейнелеу. Студент бітірген соң қай бағытты таңдайтынын өзі шешеді. Мысалы, Түркіяда студенттерге еркіндік береді. Сурет салудың қыр-сырына машықтанып алмай, білімгерге еркіндік бергенге келіспейтін едім.

Қазіргі сурет әлемінде гиперреализм жанры дамуда. Бұл жанрдың ерекшелігі бейнениң суретін салғанда әрбір бөлшекті фотодан да анық көрсетіп бейнелеу болып табылады.

– Университет мұражайында оқу ордамыздың оқытушы-суретшілерінің суреттері қойылған. Оның ішінде сіздің еңбегіңізді ерекше атап өтуде.

– Жазушылардың кітаптарына арқа болған том-том дүниелерді, бейнелеп көрсетуге болады. Сурет арқылы бір ұлттың тарихын, мәдениетін, болған оқиғалар мен адамның харakterлері мен сезімдерді бере аласың. Бұрын салынбағын Кенесары ханың, Керей, Жәнібек, Абылай хандардың портреттері мен «Аңырайқай шайқасы» триптихи, ұлттымыздың көне салт-дәстүрін, мәдениетін көрсететін шығармалар секілді 60-қа тарта туындыларым мұражайлар мен ғимараттарда іолулі түр. Астана қаласына екі рет оқу орнымыздың көрмесін өткіздік. Осы оқу жылында Павлодар облысындағы Баянауылда еліміздің түкпір-түкпірін суретшілердің басын қосқан «Ұлы дала тарихы» атты кенесі өтті. Ол жынга университетіміден М.Шаханбаев

екеуіміз шақырылдық. Бұл сапарымызды «Ұлы дала тарихы» тақырыбына 4-5 суреттен салып, қорға өткізіп келдік. Соңғы жылдары қаламыма композициялық, портреттер мен тарихи суреттерді арқа етіп келемін.

– Жеке көрменізді өткіздіңіз бе немесе алдағы жылдары жоспарда бар ма?

– Оқу орнымыздың атынан көмелер өткізіп жатырмыз. Сурет салу жұмысым болғандықтан, маған басшылар тараپынан белгілі бір оқиғаға байланысты тапсырыс береді. Тарихшылармен ақылдаста отырып саламыз. Өзімнің жеке көрменді үйімдестіру үшін үлкен дайындық керек. Сонымен қатар уақыт пен қаржатты талап етеді. Сондықтан да жақын арада ондай жоспарым жоқ.

– Әңгіменізге рахмет!

Омардың қылқаламынан туған туындыларды тамашалай жүріп, бәлкім осынша еңбегін ескеріп, оқу ордамыздың атынан Суретшілер Одағына мүшелікке ұсынып қалар деген ой санамызда қылаң берді...

мамандығына түсіп, тамамдадым.
– Шекірттеріңіз туралы айта кетсөніз?

– Оқу ордамында жұмыс жасап

кеңестік дәүірдегі реализмге бағытталған мектебі қалыптасқан. Ол дегеніміз академиялық жұмыс, нақты көріністі бейнелеу. Негізі сту-

**Сұхбаттасқан:
Эльмира АРТЫҚБАЕВА**

GAZETTIŇ TÙ RIK TILINDEGI QOSYMSHASY

Kocaeli Kitap Fuarı'nda Hoca Ahmed Yesevi anlatıldı

Kocaeli Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlenen 10. Kocaeli Kitap Fuarı'nda Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız'ın katılımıyla gerçekleştiği konferansta Hoca Ahmed Yesevi'nin hayatını anlatıldı.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, 10. Kocaeli Kitap Fuarı Akçakoca Konferans Salonunda, «Hoca Ahmed Yesevi» konulu bir konferans düzenledi. Yesevi Ocağı Eğitim, Kültür ve Sanat Derneği üyelerinin katıldığı konferansta, Türk halk sufilik geleneğinin kurucusu Arslan Baba'dan teslim aldığı emaneti insanlar hikmetleri aracılığıyla damla damla özümseten Hoca Ahmed Yesevi anlatıldı. Mütevelli Heyeti Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, «Hoca Ahmed Yesevi'nin yetişirdikleri Anadolu'ya ve Balkanlara Horasan erenleri olarak geldi. Anadolu'da Türkük ve

Müslümanlık varsa Yesevi'nin attığı maya sayesindedir. Binlerce öğrenci yetiştiren Yesevi geçimini tahta kaşık ve kepçe yaparak sağlamıştır. Peygamber Efendimizin vefat ettiği yaş olan 63 yaş sonrası medresesi yanında çilehanede yaşamının son 10 yılını geçirmiştir» dedi.

Konferans sonunda Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız'a Büyükşehir Belediyesi Bilgi İşlem Daire Başkanı İsmail Gülsoy tarafından Büyükşehir Belediyesi Kültür Yayınları'ndan «Türk İrfanının Piri Hoca Ahmed Yesevi» kitabı ve Hoca Ahmed Yesevi İlahileri albümü takdim edildi.

Birlik Vakfı Ankara Şubesinde 'Hoca Ahmed Yesevi Anma ve Anlama' Konferansı düzenlendi

Birlik Vakfı Ankara Şubesi tarafından düzenlenen «Hoca Ahmed Yesevi Anma ve Anlama» konferansına katılan Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Yıldız, burada yaptığı konuşmada, katılımcılara Ahmed Yesevi'nin ilim, irfan ve hayatından örnekler verdi.

Prof. Dr. Musa Yıldız, daha sonra Hoca Ahmed Yesevi'nin hayatını ve en büyük eseri olan Divan-i Hikmet'i anlattı. Türkistan coğrafyası Çin Seddinden Hazar Denizine kadar uzanan geniş bir alanı kapsadığını belirten Prof. Dr. Yıldız, «Bizler en başında eğitimciler ve ülkeye yön

veren idareciler olarak, çocuklarımızın arasından yeni Ahmed Yesevi'ler Yunus Emre'ler çıkartmalıyız. Onlara geçmişteki yaşamış büyük isimleri iyi öğretmeli ve anlatmalıyız. Çünkü kainat boşluk kabul etmez. Türkler büyük işler başarmış bir millettir ve bizler atalarımızın izinden giderek bizden sonrakilere iyi eserler bırakmalıyız» diye konuştu.

Prof. Dr. Musa Yıldız, Türkistan'da bulunan Hoca Ahmed Yesevi Türbesinin yapılışı ve tarihsel süreci ile Ahmet Yesevi Üniversitesi hakkında da katılımcılara bilgi verdi.

Ankara'nın Manevî Şahsiyetleri Sempozyumu yapıldı

Ankara'lı Yönetici ve Bürokratlar Derneği (AYDER) tarafından düzenlenen ve Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız'in davetli konuşmacı olarak katıldığı Ankara'nın Manevî Şahsiyetleri sempozyumu Ankara Necip Fazıl Kısakürek Salonunda yapıldı.

Programa Ankara Milletvekili ve TBMM Milli Eğitim Komisyon Başkanı Prof. Dr. Emrullah İşler, Kahramankazan Belediye Başkanı Lokman Ertürk ve çok sayıda davetli katıldı.

Açılış konuşmasında Ahmet Yesevi'nin Türklerin Müslümanlaşmasında önemli bir yeri olduğundan bahseden Prof. Dr. Musa Yıldız, Ahmed Yesevi'nin eserlerinin çağlar aşan bir etki gücüne sahip olduğunu, günümüze kadar da bu gücünü koruduğunu belirtti.

Prof. Dr. Musa Yıldız, konuşmasında Ahmet Yesevi Hazretlerinin hayatı, fikirleri ve eserleri hakkında bilgiler verdikten sonra, onun Anadolu'daki takipçileri olan Somuncu Baba ve Hacı Bayram-ı Veli'nin Türk toplum hayatına etkilerine değindi.

“Tekrarlanmaz Anlar” konulu fotoğrafçılık yarışması

Hoca Ahmet Yesevi Uluslararası Kazak-Türk Üniversitesi Toplumsal Bilimler ve Gazetecilik Bölümü ile Sinema ve Fotoğrafçılık Klubünün birlikte düzenlemiş olduğu fotoğrafçılık yarışmasının kazananları 27 nisan tarihinde belli oldu.

Yarışma kurallarına göre 4-24 Nisan tarihleri arasında «Tekrarlanmaz anlar», «Tabiat tilisi» ve «Düğmedeyi Deve yapma...» konularına uygun üç foto göndermeleri gerekiyordu. Üniversitemiz bütün fakültelerinden katılım sağlayan 30 yarışmacı katıldı. Katılımcılar tarafından gönderilen 190 fotoğraf yarışmaya katıldı.

Bir birinden ilginç ve güzel fotoğraflar arasından ilk üçe gelen adayları belirlemede juri üyeler çok zorlandı. Jürilerin de kime ait olduğunu bilmediği resimler arasından 7 numaralı katılımcı birinciliği 24 numaralı katılımcıya

ikinciliği ve 29 numaralı katılımcıya üçüncülüğü verdiklerini açıkladılar. Yarışma organizatörleri tarafından numaralanmış yarışmacıların isimleri açıklanarak ödüller sahiplerini buldu.

“Tekrarlanmaz anlar” konulu fotoğrafçılık yarışmasında 3. sırayı alan Mühendislik Fakultesi öğrencisi SERİKBOLSIN ŞERİ, 2. sırayı Gazetecilik Bölümü 3. sınıf öğrencisi NURBOL NIŞANBAY, 1. sırayı Gazetecilik Bölümü 1. Sınıf öğrencisi MEKSERNE ŞAHİN kazandı. Üçüncüluğu kazanan yarışmacıya SVEN kulaklı, ikinciliği kazanan yarışmacıya Samsung kompakt fotoğraf makinası ve birinciliği kazanan yarışmacıya NIKON COOLPIX L340 bridge fotoğraf makinası hediye edildi. Fotografçılık yarışmaya katılan bütün yarışmacılara katılım sertifikaları takdim edildi.

Mekserne ŞAHİN

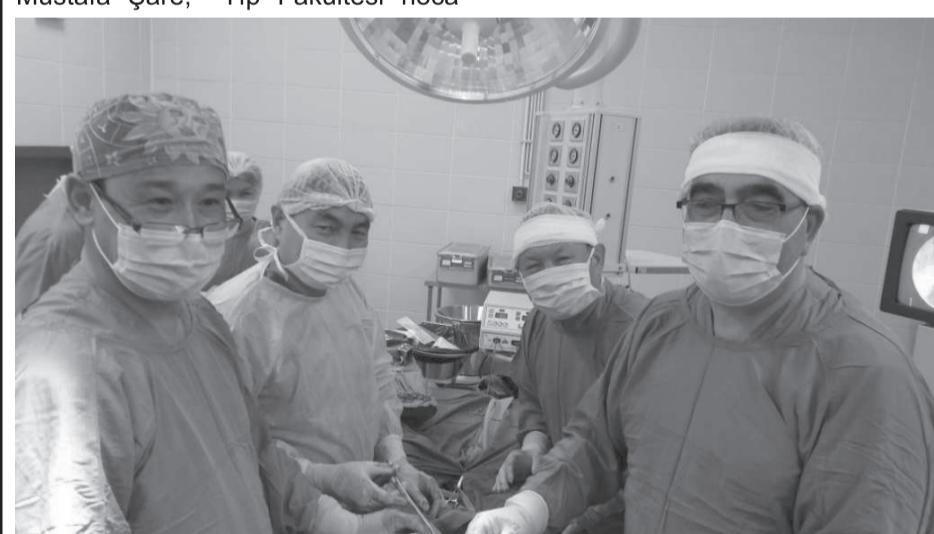
Prof. Dr. Mustafa Şare Ahmet Yesevi Üniversitesinde

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı ve TİKA koordinasyonunda «Birlikte Daha Fazla Yapabiliyoruz» Akademik Değişim Programı kapsamında, Gazi Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. Mustafa Şare, Ahmet Yesevi Üniversitesi Türkistan Yerleşkesinde ders, seminer, konferans ve bilimsel çalışmalara katılım gerçekleştirdi.

20 Nisan - 05 Mayıs tarihleri arasında, Üniversitemizin Tıp Fakültesi ve Hastanesinde akademik çalışmalarda bulunan Genel Cerrahi Anabilim Dalı Uzmanı Prof. Dr. Mustafa Şare, «Tıp Fakültesi hoca

ve öğrencilerine ders, seminer ve konferans, Üniversitenin ilgili ana bilim dallarına, bilgi, birikim ve deneyimini aktardı.

Üniversitemizdeki iki haftalık programı kapsamında ameliyatlara katılım gösteren Şare deneyim ve tecrübelерini Tıp Fakültesi Hastanesi doktorları ile paylaştı. Lisans, yüksek lisans öğrencileri ve Tıp Fakültesi hekimlerinin istirak ettiği konferansta ise, «Akut Kolesit; tanı ve tedavisinde gelişmeler» konusunda konuşma yaptı. Üniversitemizdeki program sürecini tamamlayan Prof. Dr. Mustafa Şare, Türkistan'dan ayrıldı.

Ahmet Yesevi Üniversitesi çalışanları Mütevelli Heyet Başkanıyla yemekte bir araya geldi

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, öğle yemeğinde kurum çalışanları ile buluştu. Yemeğe, TÜRTEP Başkanı Prof. Dr. Halil İbrahim Bülbül, TÜRTEP Başkan Yardımcıları Prof. Dr. Bekir Buluç ve Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Kale ile Başkanlık çalışanları katıldı.

Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, Üniversitemiz ve Başkanlıkta son gelişmeler hakkında çalışanlara bilgi verdi.

Mayıs ayı içinde doğum günleri olan Bütçe ve Tahakkuk Uzmanı Barış Beşiroğlu, Serkan Celik ve Sevgi Aykanat'ı kutlayan Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, sağlık ve huzurlu başarılı bir ömür geçirmelerini diledi.

Yemeğin ardından çalışanlara söz veren Yıldız, personelin isteklerini dinledi ve Ahmet Yesevi Üniversitesi çalışanlarına özverili çalışmalarından dolayı teşekkür etti.

GAZETTIŇ TÙ RIK TILINDEGI QOSYMSHASY

Ahmet Yesevi Üniversitesinde Acil Kapasite Artırımı eğitimi

TİKA (Türk İşbirliği ve Koordinasyon Ajansı) tarafından "Acil Kapasite Artırım Programı" çerçevesinde görevlendirilen Niğde Kamu Hastaneleri Başkan Vekili Dr. Çiğdem Olgun Şimşek, Ankara Numune Hastanesi Genel Cerrahi Bölümü Uzman Dr. Ümit Özdemir, Nevşehir Devlet Hastanesi Acil Tıp Uzmanı Dr. İsmail Ağı, Hacettepe Üniversitesi Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları Uzmanı Dr. Yağmur Çakır ve Pendik İlçe Sağlık Müdürlüğü Hekimi Dr. Murat Aksoy Ahmet Yesevi Üniversitesinde Hizmetçi

Eğitim uygulamasına katılım gerçekleştirdiler.

30 Nisan-5 Mayıs 2018 tarihleri arasında Üniversite Tıp Fakültesi ve Hastanesi Acil Servis hemşire ve doktorlarından 40 kişilik ekibe 12 Saat Teorik, 6 saat pratik olmak üzere eğitim verdiler. Söz Konusu eğitime dahil olan hemşire ve doktorlara TİKA ve Ahmet Yesevi Üniversitesi tarafından "Katılım Sertifikası" ile tattif edildiler.

Üniversitemizdeki çalışmalarını tamamlayan TİKA heyeti, Türkisan'dan ayrıldılar.

Ahmet Yesevi Üniversitesinde 27. yıl coşkusu

Ahmet Yesevi Üniversitesinin kuruluşunun 27. kuruluş yıl dönümünü coşkuyla kutladı. Disiplin ve Kültür İşleri Müdürlüğü ile Prodüksiyon Merkezinin ortaklaşa tertip ettiği "98 Yılı Mezunları Buluşması" etkinliği Türkistan Yerleşkesi Kültür Merkezinde gerçekleştirildi.

Ahmet Yesevi Üniversitesi Halkoyunları Topluluğu sunulan «Türk Dünyası Kardeşlik Dansı» ile başlayan etkinlige, Rektör Yardımcıları Doç. Dr. Bakıtcan Muamedjanov, Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Eren, Mütevelli Heyet Genel Sekreteri Ahmet Şevki Zengin'in yanı sıra fakülte dekanları ile çok sayıda Yesevi mezunu ve öğrenciler katıldı.

Törende konuşan Rektör Yardımcısı Dr. Öğretim Üyesi Mustafa Eren, Üniversite'nin kuruluşundan bu güne kadar önemli başarılara imza attığına değinerek, yakın zamanda Nobel Ödülü Bilim adamı Prof. Dr. Aziz Sancar ve bir çok bilim insanı ile Kazakistan'ın seçkin bilginlerinin Üniversiteye geldiğini dile getirdi. Eren, Ahmet Yesevi Üniversitesi, milli ve manevi değerlere bağlı, Türk Dünyasında ihtiyaç duyulan her alanlarda hizmet edecek nesiller yetiştirek, Türk dünyasının yüksek bilim ve medeniyet merkezi olma

yolunda büyük adımlar atıldığını ve sadece Kazakhstan'da değil, Türkiye ve Avrupa'daki üniversitelerle rekabet etme yolunda ilerlediğini ifade etti.

Akabide söz alan Rektör Yardımcısı Doç. Dr. Bakıtcan ise Üniversite'nin kuruluşunun yıl dönümünde 20 yıllık mezunları bir araya getirdiklerini ifade ederek, bugüne kadar 70 bine yakın mezun verdiklerini, bu mezunlardan birçoğunun yüksek mercilere gelerek görevlerini ifa ettiğini belirtti. Yesevi mezunlarının başarısı Üniversite için onur ve gurur tablosu olduğunu söyleyen Muhammetjanov, öğrencilere kendilerini iyi yetiştirdiğini ve yeteneklerinin ortaya çıkarılması amacıyla düzenledi.

Konuşmaların ardından, 98 yılı mezunlarına altın madalya ve çeşitli hediyeler takdim edildi. Program, Prodüksiyon Merkezinin hazırladığı konser gösterimi ile tamamlandı.

Türkistan Hoca Ahmet Yesevi Müzesi Müdürü Mütevelli Heyet Başkanını ziyaret etti

Türkistan Hoca Ahmet Yesevi Müzesi Müdürü Nurbolat Ahmetjanov ile Müze Uzmanları Berik Baybolov ve Muhtar Isayev Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız'ı ziyaret etti. Ziyarete TÜRKSOY Genel Sekreteri Yardımcısı ve Bılıg Dergisi Editörü

Prof. Dr. Fırat Purtaş da eşlik etti.

Prof. Dr. Musa Yıldız, Türkistan Hoca Ahmet Yesevi Müzesi heyetine ziyaretleri için teşekkür etti ve Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanlığı tarafından yayımlanan eserlerden hediye etti.

Üniversitelerarası Bilgi Yarışmasında Ahmet Yesevi Üniversitesinden birincilik

Taraz Devlet Pedagoji Üniversitesi tarafından Astana'nın 20. Yıldönümü münasebetiyle üniversitelerarası "Süper Sm@rt Öğrenci" yarışması düzenlendi. Söz konusu yarışma öğrencilerin bilgi düzeylerinin ve yeteneklerinin ortaya çıkarılması amacıyla düzenleniyor.

27 Nisan 2018 tarihinde düzenlenen yarışma yazarlık bir çok

üniversitesinden öğrenciler katıldı. 4 aşamada yapılan bilgi yarışmasında üniversitemizden katılımcılar Sosyal Bilimler Fakültesi Gazetecilik Bölümü 3.sınıf öğrencisi Edilet Ebsattar büyük bir başarı göstererek birinciliğin sahibi oldu. Yarışmanın ödül töreninde öğrencimiz Edilet Ebsattar, onur belgesi, altın madalya ve birincilik kupası ile tattif edildi.

Mütevelli Heyet Başkanı Gazi Üniversitesinde «Türk Dünyası Tanıtım Günü» etkinliğine katıldı

Ahmet Yesevi Üniversitesi Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, Gazi Üniversitesi Çağdaş Türk Lehçeleri ve Edebiyatları bölümü Türk Dünyası Araştırmaları Topluluğunun düzenlediği «Türk Dünyası Tanıtım Günü» etkinliğine katıldı.

Kazakistan, Azerbaycan, Kirgızistan ve Özbekistan standlarını ziyaret eden Mütevelli Heyet Başkanı Prof. Dr. Musa Yıldız, Kazakistan standında Ahmet Yesevi Üniversitesi Burslu Doktora öğrencileriyle bir araya geldi.

ОҚУ/БІЛІМ

Еркебұлан ӘКСІКБАЕВ, Тіркеуши оғисінің басшысы:

БАСШЫНЫҢ МІНДЕТІ – ЖАУАПКЕРШІЛІК ЖӘНЕ ТІЛ ТАБЫСА БІЛУ

(Соңы. Басы 3-бетте)

— **Жас та болсан, бір бөлімді басқарып отырың қыын емес пе?**

— Енді әр жұмыстың жауапкершілігі болады. Мениңше, әр жұмыстың қынышылығы жауапкершілігінің жоғары болуына байланысты деп ойлаймын. Қатты қыын деп айтуда келмес. Бірақ кез келген жұмыстың ауыртпашылығы мен қынышылығы бар екені жасырын емес.

— **Енді осы Тіркеуши оғисінде немен айналысады?**

— Бұл бөлім – диплом және диплом қосымшасын жоғалтқан түлектерге (дубликат) рәсімдеп, оқу үрдісін ұйымдастырып және білім алушыларды пәндерге тіркеп, білім алушылардың оқу жетістіктерін бақылап, академиялық құнтізбенің орындалуын бақылайды. Сонымен қатар баллдық-рейтингтік жүйені ұйымдастыру және оның жүзеге асырылуын бақылау, академиялық жазбаларды сақтау, академиялық жазбалар мен тіркеу үрдісін бақару, білімгердің академиялық үлгерімінің есебін жүргізу, транскрипт беру, академиялық қарыздар мен оқу бағдарламаларындағы айырмашылықтары үшін жазғы (ақылы) семестрді ұйымдастыру және бақылау, басқа жоғары оқу орынана ауысқан білімгерлерге академиялық анықтама рәсімдеге. Сондай-ақ қөктемгі, күзгі семестрде берілген грант, квота орындарына қажетті білім алушылардың GP балын тіркеуши-оғисінің мамандары анықтап, солардың GP балын дайындағы береді. Мысалы, қай факультеттін, мамандықтың және қай курстың GP балы жоғары соның берін қадағалап, дайындағы беріледі.

— **Бұл бөлімнің мақсаты қандай?**

— Негізі, бұл бөлімнің мақсаты – білім алушылардың білім деңгейін нақты есептеу. Бұл – біріншіден.

Бұл бөлімнің мақсаты – бір ғана емес, бірнеше. Мәселен, тіркеу мәселелер жағынан сапалы қызметтің көрсету, оқытушылар мен қызметкерлерге және студенттерге дұрыс академиялық ақпарат беру, академиялық ережелер мен қағидалардың сакталуына, студенттік құжаттамалардың құпиялығын тұрақты негізде сақтай отырып, сонымен қатар қажет болған жағдайда күеландырылған академиялық құжаттарды беру. Сонымен қатар кредиттік технологиямен оқыту жағдайында білім алушылардың академиялық деңгейін есептөү және олардың оқу кезеңдеріндегі білім жетістіктерін тіркеуді сапалы түрде жүргізу. Диплом қосымшасын жасап беріп, кез келген жағдайда келген студенттерге көмек қолын созып, студенттердің білім алушыларын біліп беру мақсатында транскрипт шығарып береміз. Әрі үтқырлық бағдарламасы секілді шетелге кеткен студенттердің білім алуш деңгейін көрсетеміз.

— **Жоғалған дипломның көшірмесін жасап беру үшін қанша уақыт алады?**

— Дипломның көшірмесін жасау үшін 10 күндей уақыт кетеді.

— **Дипломды немесе тіркеу бөлімінен басқа құжаттарды студент атынан басқа біреулердің (ата-ана), отбасы мүшелері және т.б.) алушына бола ма?**

— Егер студент өзінің дипломын немесе басқа ресми құжаттарды (ҰБТ нәтижелері туралы сертификат, көмелеттік аттестат) өзі ала алмайтын болса, онда оның атынан құжаттар алатын адам бізге нотариалдық күеландырылған сенімхатты көрсету керек. Сол бойынша атапыш адамға тіркеуши оғисінен студенттің құжатын алуш құқыны беріледі.

— **Тіркеу бөлімінен студенттер қалай байланыс жасайды?**

— Тіркеу бөлімінен студенттер әдвайзер арқылы байланыс орнатады. Жалпы, студенттермен

тығыз байланыс бар. Себебі, жиі транскрипт және студент оқудан шықса немесе қайта окуға түссе академиялық анықтама тағы басқа беріледі.

— **Бұл бөлімде қанша қызметкер жұмыс істейді?**

— Тіркеуши-оғис белімінде 10 қызметкер жұмыс атқарады. Оның екі қызметкери Шымкент қаласында Шымкент медицина университетінде тіркеуши оғисінде қызмет етсе, ал біздің оқу орында 6 қызметкер тіркеуши қызметін атқарада, ал екі қызметкер тіркеуши оғисінің маманы болып жұмыс істейді. Жалпы, өзімді қосқанда 11 қызметкер жұмыс жасайды.

— **Жұмыстың барысына бірінші ұйымдағы атмосфера әсер етеді. Сіздің бөлім қызметкерлері арасындағы қарым-қатынас қалай?**

— Мениң ойымша, әркімнің бірбіrine деген сыйыстық қарым-қатынасы татулықты сақтауына және қызметтік әдепті сақтауына байланысты деп ойлаймын. Себебі, кез келген қызметкермен тіл табыса білу – басшының негізгі міндеті. Сол себепті, бұл бөлімде менен жасы үлкен және кіші қызметкерлер жұмыс істейді. Мұнда әркім өз орын біліп, бірбірин сыйылап, құрметтейді.

— **Өз-өзіне баға бере алмайсың, бірақ өзінді қандай басшымын деп ойлайсың?**

— Енді ол рас, өз-өзіме баға беру қыын. Бірақ өзімді жақсы не жаман басшымын деп айта алмаймын, мүмкіндігінше әділ, талапшыл басшы болуға тырысамын. Тек тырысып қана қоймай, соған әрекет етемін.

— **Қызметкерлеріне қоятын талабын бар ма?**

— Эрине, талабым бар. Себебі, талапшыз ешқандай жұмыс алға баспайды. Біріншіден, жұмысқа жауапкершілікпен қарау қажет. Соның ішінде, жұмысқа уақытылы келу, кері байланыс жасап отыру, берілген тапсыр-

маны мүмкіндігінше толық орынданап нақты жауабын айту, жұмыс процестерінің тоқтап қалмауын қадағалау секілді т.б. талаптар қойылады.

— **Жалпы, өзің отбасында қандай әкесін?**

— Отбасында қандай әке екенімді үл-қыздарым билетін шығар. Енді барынша мейрімді, қамқор әке болуға тырысамын.

— **Қандай жұмыстар атқарылып жатыр?**

— Емтихан процесі жүріп жатыр. Шифрлеу және дешифрлеу жұмыстарын атқарудамыз. Онда студенттердің дұрыс жазуын және оқытушылар мен студенттердің бір-бірімен байланыс орнатпауды қадағалаймыз. Емтихан сәтті өтүі үшін шифрлеу, дешифрлеу жұмысқа катаң түрде жүргізіледі.

— **Егер студенттер ережені бұзған жағдайда қандай шара қолданылады?**

— Ол жерде енді біздің міндеттіміз – егер студент қара қаламсаппен жазса, не болмаса қандай да бір белгі қойса, онда біз ол студенттің емтихан параллесін тексеруге жібермейміз. Жалпы айтқанда, емтиханнан құлатылады деген сез.

Жадыра ҚОЖАХМЕТ

Атальмыш байқау студенттердің бойында азаматтық және отаншылдық сезімдерін одан әрі ояту, туған қаласы мен

ЖАС ФОТОГРАФТАРДЫҢ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ САЙЫСЫ

Таяуда «Қоғамдық ғылымдар және журналистика кафедрасы» мен «Кино және фото клубының үйімдастыруымен «Қас қағым сәт» атты студенттердің фотобайқауы өтті. Жарысқа университетіміздің барлық факультеттерінен 30 студент 190-нан астам сурет ұсынды.

университетінде деген сүйіспеншілік, мақтаныш сезімдерін фотоөнер арқылы білдіруге мүмкіндік беру; Студенттердің эстетикалық таламын қалыптастыру; Фотосурет саласында көсіп және көркемен шығармашылығын дамыту және насиҳаттауға ықпал жасау мақсатын көздейді.

Сайыста «Қас-қағым сәт» — кездейсоқ түсірілген және қайталана бермейтін кадрлар; «Табигаттың саласы» — табигаттың ерекше туындыларын түсіру, «Түймедейді түйедей...» — Макро

түсірілімдер номинациялар бойынша өткізілді. Бір айға созылған байқаудың қорытындысы бойынша қазылар алқасының шешімімен женімпаздар анықталды.

I орынды Әлеуметтік ғылымдар факультеті, «Қоғамдық ғылымдар және журналистика» кафедрасының 1-курс студенті Мексерне Шаһин, II орынды Әлеуметтік ғылымдар факультеті («NIKON COOLPIX L340» санды камера-сы), «Қоғамдық ғылымдар және журналистика» кафедрасының 3-курс студенті Нұрбол Нышан-

бай (Samsung шағын фотокамерасы), III орынды Инженерия факультеті, «Есептеу техникасы және бағдарламалық қамтамасыз етү» кафедрасының 2-курс студенті Серікбolsын Шері («SVEN» құлаққабы) иеленді. Жұлделі орын иегерлеріне бағалы сыйылыштар табысталды.

Фотоконкурстың барлық жетекшілерінің жауапкершіліктерінде дешифрлеу жұмыстарына сертификат ұсынды.

Әркен МЫРЗАБЕК,
3-курс студенті